

17.09.22 töötuba: laudkondade arutelud

17. septembril toimus Annelinn+ ehk oPEN Lab projekti raames töötuba, milles osalesid projekti toel renoveerimisest huvitatud kortermajade ühistujuhid ja elanikud. Töötoa eesmärgiks oli ühiselt arutleda erinevate renoveerimisega seotud lahenduste üle ning kuulata ka naabrite mõtteid ja arvamusi. Üritusest võttis osa ligi 50 kohalikku elanikku.

Arutelu oli üles seatud „maailmakohviku“ meetodil, mille kohaselt arutati igas lauas üht kindlat renoveerimisega seotud teemat: fassaad ja rõdud, keldrid, trepikojad, ventilatsioon ja küte ning maja ümbrus. Kohalolijatel oli võimalik pakkuda nii enda lahendusi kui tutvuda olemasolevatega, sealjuures olid oodatud ka kõiksugused lennukad või vähem levinud lahendused ja ideed. Laudkondade arutelusid juhtisid Annelinn+ projektimeeskonna eksperdid Tartu linnavalitsusest, TalTechist, Tartu Regiooni Energiaagentuurist ja Balti Uuringute Instituudist.

MAJA ÜMBRUS

Maja ümbruse aruteludel kasutati piirkonna kaarti, välja printitud ikoone ja inspiratsioonipilte erinevatest lahendustest. Olulisimad ideed ja soovid:

- **Ligipääsetavuse parandamine** – majade ümber on äärekivid liiga kõrged ja kõnniteed kehvasti seisukorras.
- **Pinkide paigaldamine** – istumiskohti võiks olla rohkem nii majade vahetus läheduses kui kaugemal.
- **Prügimaja rajamine** – iga maja sooviks kinnist prügimaja või süvamahuteid.
- **Rattamaja rajamine** – rattamaja võiks olla kinnine ja lukuga ning see võib olla ühine ka mitme maja peale.
- **Turvalisuse parandamine** – majade juures ning laiemas piirkonnas võiks olla turvakaamerad, kuna esineb vandaalitsemist ja avaliku korra rikkumist.
- **Eraldi suitsetamise kohtade rajamine majade juurde** – toas ja rõdul suitsetamine on jätkuvalt suur probleem. Vajadus on eraldi suitsetamise koha järele, mis ei tohiks asuda otse akende all.
- **Mänguväljakud** – olemasolevad on head, aga neid võiks olla rohkem.

RÕDUD JA FASSAAD

Rõdusid ja fassaade aruteludel kasutati erinevaid jooniseid ja pilte olemasolevatest rõdude renoveerimise lahendustest. Olulisimad ideed ja soovid:

- **Rõdu kui värskes õhu nautimise koht** – rõdusid soovitakse kasutada riiete kuivatamiseks, taimede kasvatamiseks ja lihtsalt värskes õhus viibimiseks. Mõnel juhul soovitakse seal ka asju hoida. Eelistatakse avatud rõdusid, kuid kui rõdudele lisada klaasid, võiksid need olla avatavad/eestlukatavad.
- **Rõdude ühendamine** – kahe rõduga korterites võiks rõdud ühendada.
- **Fassaadi hooldus** – renoveeritud fassaad peaks olema võimalikult hooldusvaba.

KELDRID

Keldritest rääkides kasutati jooniseid praegustest keldritest ja toodi näiteid ka mujal tehtud lahendustest. Olulisimad ideed ja soovid:

- **Keldrite remont ja viimistlus** – keldriboksid peaksid olema ühesugused, valgustatud ja lukustatavad, keldrite põrand tolmuvaba ja libisemiskindel; lävepakud madalad. Keldrisse võiks pääseda otse tuulekoja kaudu ning ka liftiga.
- **Ühisruumi rajamine** – seda saaks kasutada nii asjade hoidmiseks, koosolekute korraldamiseks kui ka vajadusel varjumisruumina.
- **Rataste ja lapsevankrite hoidmine** – rattaid ning lapsevankreid soovitakse hoida keldris ning selle lihtsustamiseks oleks vajalik (eemaldatav või püsiv) kaldtee, et ratastel liikureid oleks lihtsam keldrisse viia.

TREPIKOJAD

Trepikodade aruteludel kasutati jooniseid ja pilte võimalikest lahendustest. Olulisimad ideed ja soovid:

- **Liftide avanemine** – liftid võiksid avaneda ka korterimademele, et tagada liikumismugavus eakatele, liikumispuudega inimestele ja hõlbustada asjade transporti. See võimaldaks omakorda praegused liftiesised ruumid kasutusele ühispanipaikadena (jalgrattad, lapsevankrid).
- **Liftide remont ja laiendamine** – liftid võiksid olla suuremad, et mahutada ka ratastooli, ratast või lapsevankrit.
- **Eeskoja avardamine ja uued välisused** – majadele soovitakse turvalisi ja uusi välisuksi, mida oleks lihtne ja turvaline avada ning vajadusel ka avatuna hoida. Eeskoda võiks olla laiem ja kaldkatusega. Korteritele uute ja turvaliste välisuste paigaldamine aitaks müra summutada.
- **Trepikoja valgustus ja remont** – energiasäästlikud anduritega valgustid ning remonditud trepikojaseinad ja käsipuud.

VENTILATSIOON, KÜTE, JAHUTUS

Ventilatsiooni, kütte ja jahutuse teema lahkamisel kasutati jooniseid ja pilte erinevatest lahendustest. Olulisimad ideed ja soovid:

- **Reguleeritavus** – radiaatori temperatuuri soovitakse sättida otse termopealt, samuti võiks olla reguleeritava temperatuuriga käterätikuivatustoru.
- **Põrandaküte** – leiti, et põrandakütte ühendamise valmidus oleks hea, et peale WC ja vannitoa suuremat remonti (ja ühendamist) oleks võimalik kasutada vesipõrandakütet.
- **Liigse päikesepaiste tõkestamine** – arutati nii erinevaid passiivseid (nt varjud, sirmid) kui energiat kasutavaid lahendusi (nt elektriajamiga välirulood akendele).
- **Aktiivne jahutus** – kuna kuumal suvepäeval on piisvalt päikeseenergiat, siis soovitakse lahendust aktiivseks jahutuseks, mis suudaks sissepuhke temperatuuri mõne kraadi võrra alla tuua ning ei tekitaks olulist kondensatsiooniriski ega oleks ülemäära kulukas investeering.
- **Õine tuulutus** – palavatel ööde jaoks võiks olla lahendus, kuidas korterit tuulutada ilma aknad ja uksti avamata.

- **Veepehmendus** – soovitakse teada, kui palju sellised lahendused maksavad ja mis on nendega seotud püsikulude ja hoolduse hind.

Täname kõiki osalejaid aktiivse kaasamõtlemiss eest! Saime teilt väärtuslikke mõtteid ning hea meel oli tõdeda, et ka teie poolt antud tagasiside ühisele koosviibimisele oli ainult positiivne! Töötoa järgselt on elanikel võimalus veel saata oma ideid ja mõtteid meiliaadressile annelinnpluss@tartu.ee ning arutleda oma ühistu ja naabritega, mis renoveerimise lahendusi nad oma kortermajale sooviksid.

Foto: Tiina Pitk